

ANY VII

NÚM. 307

BARCELONA 19 JULIOL 1894.

LA TOMASA

SETMANARI CATALÀ

10 centims lo número

No cal que 'm mirin així,
que ja ho sé 'l que volen dí.

CRÓNICA DE LA SETMANA

AN bon punt 'ns diuhen que los huelguistas dels Estats Units han tornat á acudir al treball, com que ja torna á recrudescer ab mes furor la batalla.

Aquest día un periódich local de *cuyo nombre no quiero acordarme* fent la apologia del sistema de represalias *por todo lo alto...*, deya, poch mes ó menos, que no hi ha com las descargas cerradas pera acabar ab aquestos disturbis, pero á bon segur que si la seva pell estigués ab contacte, per coincidencia, ab la dels huelguistas, ja no trovaria tan saludable 'l remey. De tots modos sembla que, gracias á Deu y als bons desitjos d' uns y altres, s' ha calma: l' efervecencia y las cosas tornan depressa á son estat natural.

*
**

Lo Sr. Sagasta ja ha tancat la botiga y lo Sr. Moret ab la quía entre las camas se 'n anirá á ballar lo ball inglés en algun balneari, esperant millors épocas, pero que si lo poble 's mostra sempre tan enérgich y compacte com fins are, treball li dono pera conseguir lo seu projecte. Sols es sensible perque al baixar la rierada se 'n ha endut lo bó y lo dolent.

Nosaltres que desitjavam de tot cor la protecció pels laboriosos treballadors de la costa no podém per menos que deplorar no hajan conseguit los seus desitjos.

*
**

La persecució de que son objecte las noyas de *vida airada* sembla que en aquestos dias ha dat lloch á equivocacions que sino que tocan á la delicadesa d' honradas senyoras, serian graciosas per lo bufas.

Lo diumenge, diu un colega, que va tenir lloch en la Rambla una escena que va fer molt soroll en motiu d' haver los de la higiene confós á dos hermosas joves ab aquestas tias Marias qu' infestan la nostra ciutat.

Ab motiu de tal equivocació va armarse un *jaleo* que va comensá en lo Plá de las Comedias acabant en lo carrer de Zurbano en hont van fer mutis los de la Autoritat deixant al públich fent tota classe de comentaris.

Aveyám si un día hi haurá la de S. Quintin, puig en questions d' honor hi ha qui té la pell molt prima; lo que valdria la pena de que al embestir á una en la via pública, s' estigués ben segur de no pendrer garsas per perdius.

Tan lo Sr. Larroca com lo Sr. Collaso haurian de fer de modo y manera que los seus subordinats tinguessin punteria, que á ningú li agrada que se l' insulti, perque insult es lo mero tet de deturar á una senyora en la via pública, á la seva germana, mare ó muller, que tots tením sanch á l'ull y com menos un vol, s'escampa.

Ara suposintse que passa la meva sogra pel carrer d' Escudillers á las nou de la nit y que jo presencio com un *higiénich* li posa la má á sobre... ja hi forem; perque 'l que toqui l' honor de la meva sogra, *viva Deu que no 's queixará de la pesada*.

ESTUDIANT.

Consell de conveniencia

VAN dirme, amich Bonifaci, que un amich teu t' ha arreglat una boda ab una noya que té per dot mols mils rals, y com que aixó es una ganga que ni per casualitat avuy cap home arreplega.... no seria gens estrany que haventhi tantas ventatjas hi hagués un *gat amagat*.

Recordat que á n' en Corneli va passarli aquell *percás* que casantse ab una rica, lo que li va resultar va sé als sis mesos ser pare de un noy com un campaná; com sa casa visitavan, las minyonas del vehinat deyan: *vaya, molt se assembla á son pare; es natural*.

Aixó no vol dir que 't passi com á 'n Corneli... ¡qu' es cas! pero avuy las donas ricas acostuman á buscá un senyó ab bona carrera y que 'ls dobli 'l capital, perque en lo sigle dinou casi es dona per provat que no es mort ningú d' amor, com tampoch ja no veurás los trovadors fent cantadas aprop dels castells feudals.

No pensis, no, que la enveja siga 'l que 'm fassi parlar; sols es consell que are 't dono perque estich desenganyat y temo que á tú no 't passi un terrible desengany; are tú fes lo que vulguis pero 't puch assegurar que si 't casas ab aquesta que 'l teu amich t' ha arreglat, 'm quitarás la fortuna perque ja feya mitj any que 'm volia casá ab ella y tú m' haurás ben trompat.

J. MIRALLES.

MENUDENCIAS

Entrá á casa l' adroguer l' altra nit la Gayetana, demanant que li venguessin polvos per matar las ratas —¿Quan ne vol?—va preguntarli lo dependent á la Tana; y aquesta digué:—No sé las ratas que tinch á casa, pero si vol esperarse... aniré á casa á contarlas.

DOLORS MONT.

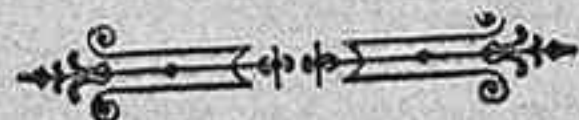
¡ E C C E - P O E T A !

VIVINT, per misericordia,
 en un pis sota-terrat,
 al cap-de-munt d' una escala
 que 'l pujarhi fá fredat;
 rebent la claror més fosca
 que cap claraboya ha dat;
 condempnat á seure en terra
 quan á algú espera sentat;
 menjant-los dias que menja-
 aguantantse ab la má 'l plat'
 y dormint dia per altre
 ab só. de debilitat,
 sempre tenint á l' ayguera
 lo més calent preparat;
 fent més badalls dels de gana
 que no pas róts d' atipat;
 anant casi sens' camisa;
 ribentli sempre 'l calsat;
 ab un barret plé de pega
 y un xaqué greixós y arnat;
 fumant tot l' any regaléssia
 y las *puntas* que ha pinxat,
 baix pena d' escupir sempre
 quan topa ab un que ha pipat
 una bréva de la Habana

ó un *caliquenyo* triat;
 ab la má sempre á la ploma
 porque sempre está inspirat;
 tirant sovint á Certámens
 plé de fé y esperansat,
 á la cassa d' algún premi
 ó de gloria que ha somiat,
 (una gloria, de tant pobre,
 que demana caritat);
 anant per carrers y plassas
 fet un benaventurat;
 sempre ab la vista ben baixa,
 caminant acompassat
 com si al demunt la miséria
 li sigués un pes... pesat;
 conversant ab ell á solas
 com si anés acompanyat;
 demostrant ab son aspecte
 que fá un mes no s' ha afaitat;
 calvo, per in-conveniencia;
 y séch, per necessitat...
 miréuse 'l: es lo Poeta
 de la nostra societat;
 qui, de llorer ab corona,
 d' espinas vá coronat;
 qui á nostra Literatura

tant y tant brill ha donat
 d' ensá que la poesia
 marmanyera s' ha tornat...
 ¡Y tothom se don' vergonya
 d' aná ab ell aconvoyat!
 Miréuse 'l: lo personatje
 que més honra al Principat
 per la seva gaya ciencia
 y númen privilegiat...
 Y 'ls xicots tots l' apedregan,
 ¡y 'ls grans de «boig» l' han tractat!
 Miréuse 'l: volen alsarli
 (tan bon pun: mort y enterrat)
 una estátua á sa memoria
 en un lloch ben *elevat*,
 y ab son nom batejar volen
 un carrer de la ciutat...
 ¡Y 'l tenen per miserable
 porque viu abandonat!
 Mireuse 'l: una *eminencia*,
 ¡y ha de viure d' amagat!
 Mireuse 'l: son nom pregona
 la Fama .. y mor' afamat.

PEPET DEL CARRIL

La vida del any

SONET

NAIX l' any molt poch després qu' han posat llufas;
 Veu porchs, per Sant Antoni, en las Espanyas;
 Arriba als Jochs florals y enten llurs manyas
 Quan fan á las ninetat magarrufas.

Veü modas, pentinats, grossas estufas,
 Y gent de mala fe, y *cops* y banyas,
 Y arriba ja á Tots Sants y veü castanyas,
 Y menja per Nadal lo gall ab *trufas*.

—Ja 'n tinch prou,—diu aquí—m' en vaig á casa.—

■stich cansat del món, vull ja deixar-lo.—

Y desapareix furient com bala rasa,

Deixant que vinga altre any á rellevarlo
 ¡Tant sols en aquest mon l' home es piou ase,
 Per fer sempre 'l mateix sense cansarlo!

FREDERICH SOLER (PITARRA)

EPIGRAMÁTICH

A mon amich GABRIEL BERT

TENINT que marxá en Bernat
 á la guerra del marroch
 consol li donava en Roch
 dihentli tot entussiasmat:
 —Poca pena á mi 'm daría
 l' haver d' anar á n' allá.—
 Y 'n Bernat li contestá
 fingint sentir alegría:
 —Me dona poch srenessi
 l' anarhi, estimat amich,
 lo que 'm dona molt fatich
 es tornar viu á n' aquí.

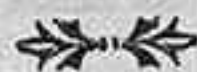
JOSEPH PUJADAS TRUCH.

BROTS

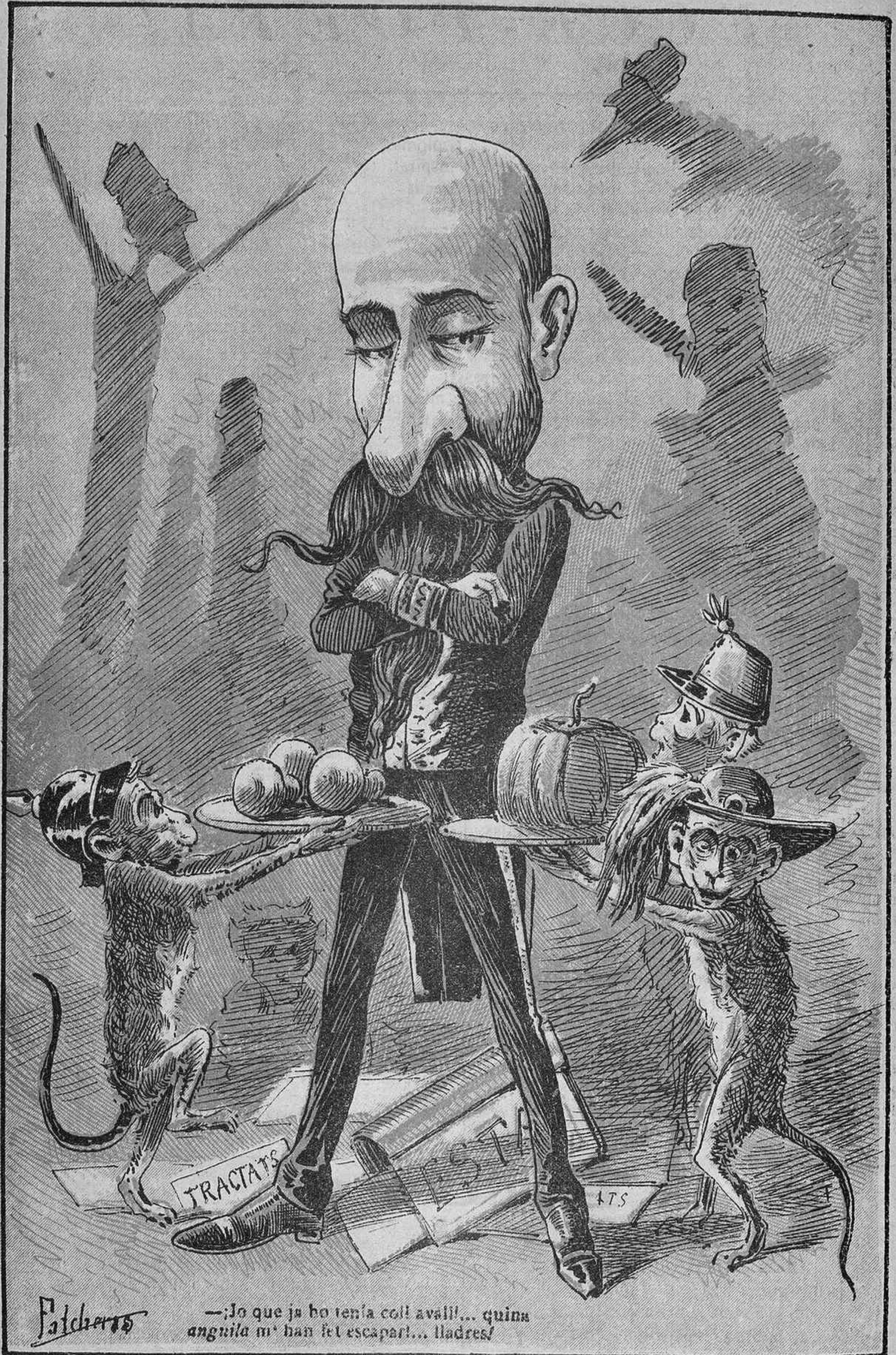
Dorm boscana violeta
 fins que 't besi lo nou jorn
 y ab la rosada la brisa
 y ab la brisa 'ls papellons.

Adan, Deu lo va llensar
 del Paradís ¡sort impia!
 pel delicte d' estimar.

B. SAGRERA.

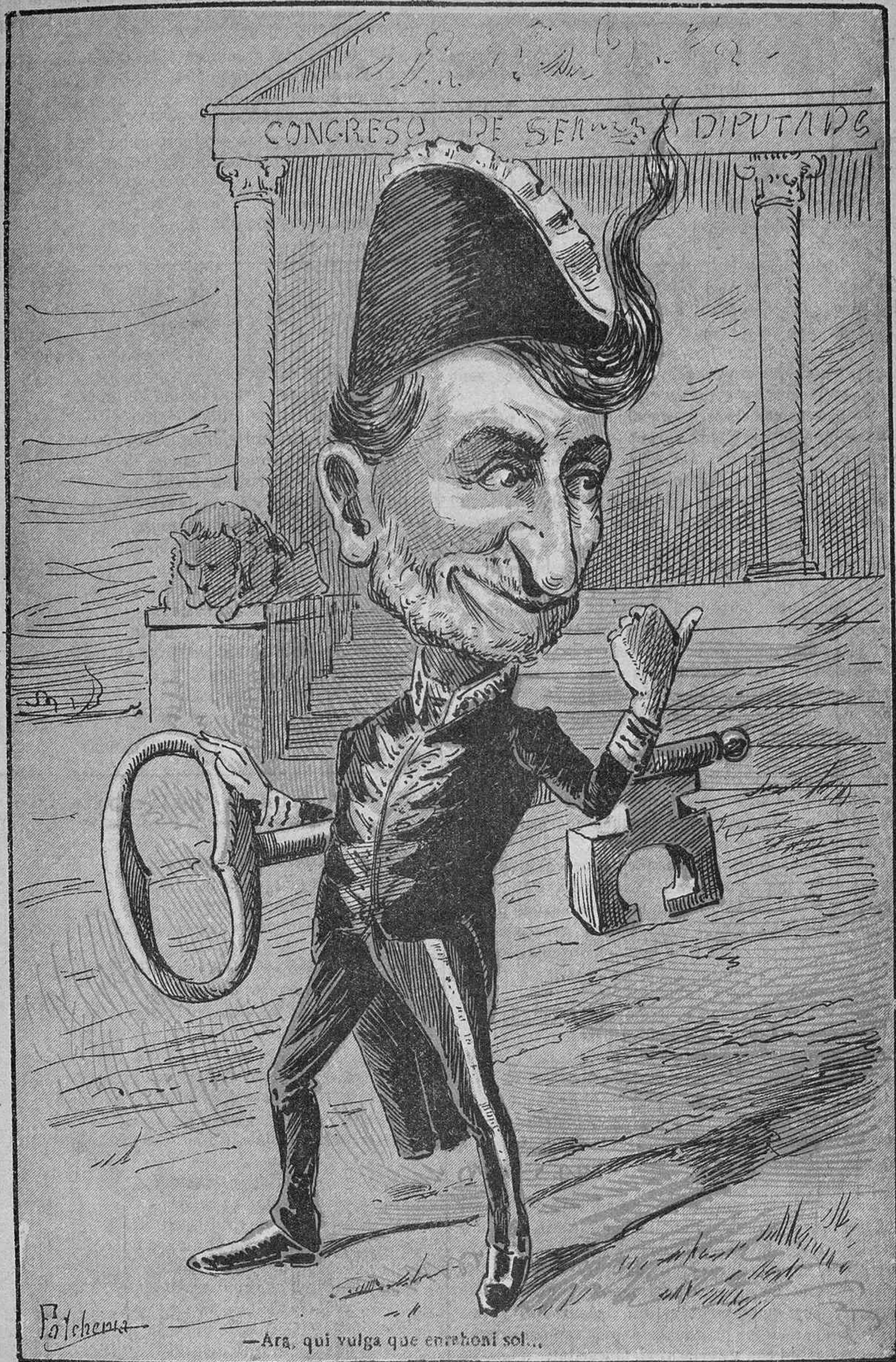
FRUYTA DEL TEMPS

—Jo que ja ho tenia coll avall!... quina
anguila m' han fet escapar!... lladres!

Patchett

ACTUALITATS

Patxena

—Ara, qui vulga que enrotoni sol...

CURIOSITATS

L' Oràcul de Delfos

LA celebritat y preponderancia que va alcansar l' oràcul de Delfos, (avuy Cartri) va arriivar á ser tanta que no hi ha en l' antiguetat qui hagi pogut igualarla.

Lo lloch sagrat de preguntas estava situat entre *Titorea* y *Licorea*, las dos puntas mes elevadas del Parnás. L' oràcul, en un principi, se servía d' una sola pitonisa, pero va ser tant lo seu apogeo que va augmentarse lo número fins á tres, que, en los primers temps tenian que ser precisament verges y joves sent luego preferidas las verges *majors d' edat*.

En los seus comensos, l' oràcul no podía ser preguntat mes que un cop l' any durant la primavera, pero á mida que van aumentar *las sébas* d' aquella gent van anar escursantse las distancias, fins arriivar á ser días hábils pera las preguntas los días 7 de cada mes.

Qui vulgués preguntar á Apolo s' havia de posar abans en remull en las ayguas de la célebre font *Castalia*, aquella font hont los poetas grechs hi bebian la inspiració, y després coronats de llorers sacrificar al deu alguna pobre bestiola. Fet aixó lo demandant pujava á una galería construida sobre un abisme que diu que despedía emanacions narcóticas y la pitonisa que era una especie de *medium* dels d' are, se sentava en un trípede després de fer varias ceremonias y contorsions que devian ser del gust del deu qu' havia de posarse en comunicació ab ella.

Las paraulas que en lo éxtassis pronunciava aquella inspirada dona las *recullia* lo profeta del oracul qui las comunicava al interessat, que se las creya com article de fé, tant com avuy 's creuhen los espiritistas parlar ab las ánimas de l' *altre barri*.

Generalment lo que 's demanava al oràcul eran consells, y com que, gracias á la extraordinaria concurrencia atreta á Delfos 's tenia allí coneixement de tot lo que en Grecia y fora d' ella passava, resultava que casi sempre los consells eran bons, majorment sent la gent que 'ls donavan personas esquiladas de clatell triadas en aquella terra de sabis.

Fins los reys extrangers no 's desdenyavan de consultar l' oràcul de Delfos, y tan respectat y sagrat era lo temple que las comunitats hi depositavan los seus tresors que la santitat del lloch defensava.

Gerges va intentar en va apoderarse de tot; pero si 's va lliurar de las grapas d' aquest conquistador no va succehir igual ab los focenses, galos, y mes tart Sila que van *rebenstar* la ciutat y son temple ab sos profetas y pitonisas.

Ja abans havia comensat la decadencia del oràcul y va ser quan 's va fer instrument de partit, com ara passa si fa no fa ab lo nostre clero; 's va tirá á la part de la aristocracia, y 'ls demócratas d' aquell temps qu' eran los que mes contingent donavan, li varen veure, com vulgarment se diu, las clivillas y van deixar d' anar á fer preguntas á qui van considerar que no havia de contestarlosi ab sinceritat.

Lo temple qu' era una maravella, fou construit per

lo corinto Espintaro, treballanhi *batalions* de grechs en la seva edificació que va acabarse en la 71 olimpíada costant 300 talents.

Ara de la ciutat grandiosa y del temple esplendorós ne queda solsament un poblet: Castri ó Kastri.

Las pitonisas, los notables y 'ls profetas han desaparecut de entre las rocas de Fedriades.

De sos tresors y sas estátuas ne queda un exemplar qu' altre en algun museu de las ciutats modernas; allí... res.

Allí.. ni 'l recort.

Sic transit gloriam mundi.

PEPET DEL HORT.

A TU, ROSETA

¡Qui pomes sé 'l teu gatet!

QUAN te veig, Roseta hermosa, desde 'l meu modest piset, aquellas mil y unas cosas que fas ab lo teu gatet; que 'l cridas, fas bobejá, petonejas y alimentas y no 'l deixas fins que ja de tant jugar l' atormentas; qu' además de tot aixó, no fá gayre se m' ha dit (mira, mira 'l pillastró) que fins dormía al teu llit; per un moment ¡jo 't retoch! lo teu gatet pogués sé, donaría, y fora poch, tot quan en Girona té.

ANGEL SALABERT

Cantars bilingües

Esperanza te pusieron en la pila, dulce prenda; ara comprech lo per qué tens la mollera tan verda.

Rojos son tus lábios, niña, ¡como no han de serlo, di, si tú no fas altra cosa que remullarlos ab ví!

Mira que te mira Dios, mira que te está mirando, mira que si vé ton pare, ¡Ay, prendeta, quin sandango!

Concha llena de colores, ola de la mar en calma, creu que 'm vindría al pel, qu' una concha al llit me falta.

Dicen que aquí medio mundo se burla del otro medio, y tú ets capás de burlarte fins del mort y de qui 'l vetlla.

RAMONET R

APUNTES DE VIATGE

HISTÓRICH — NOVELESCH

Al bon amich ANGEL SALA.

ERA al hivern...

Lo tren bruncia ficantse entre las sombras de la nit; atravessava plans y montanyas, deixant pals y arbres que com si fugissin esparberats, se veyan allunyar com empaitats per l'extrident xiulet sentint-se repetir per un eco llunyá.

Semblava alló, mes qu' una máquina monstruosa, un esperit ilusori que 's veyia com per encant y desapareixia per la forsa de la imaginació...

Y feya un fret que pelava; per aixó, abrigat ab grossas mantas, m' estava arronsat en un recó d' un departament de primera, sentme impossible aclucar l' ull pel monótono brandejar del tren...

Per fi vaig poguer dormirme y ja somiava qu' era allunyat d' aquest mon de monas per tan bell ideal, quan va tornarme á la vida lo fort dringar d' una campana, lo tancar y obrir d' un aixam de finestras y una veu com de badech que deya: ¡Un minuto!..

La portella del meu vagó, també s' obrí pera dar pas á un bulto que 'm semblá ser una senyora per la deliciosa aroma que m' embornia de plaher y per sa veuheta débil y metálica que digué: Bona nit.

Lo petit raig d' un esmortuhit llum de la estació va deixarme examinar mes ó menos á la persona qu' havia entrat en la meva *arcoba*.

Era grossa, mo.t grossa, vestia negre; lo rostre era impossible veurel per mes que 'm semblá simpátich y blanch com la llet.. vaig distingir mohiments com si 's senyés y resá un rato.

S' acomodá al meu costat arrivantme al moll dels ossos la remor del seu vestit al arrugarse. . Se fregava ab mí suaument y... ¡Ah! tant que m' agradan las grassas!

Xiulá 'l tren altra volta y comensá á lliscar furiós, bronzint com una bala, corrent mes que may...

Mos ulls, com per instinct se dirigian vers aquella persona, y m' omplia de goig al apagarse ab lo foch de 'ls altres ulls que 's trobavan en mitj d' aquella fosquetat...

Lo que passá ab lo poch rato des que pujá la desconeguda á n' el vagó, no pot explicarse porque no 's comprén. Sé sols que mon cor galopava mes depressa que 'l carril y que suava ab tot y ser al hivern.

No sabia 'l que 'm passava, ánima, cor, pensament... tot, tot m' ho tenia aquella misteriosa persona qu' estava ab mí frech á frech, que li sentia 'ls forts batechs del pit y 'm cremava ab sas miradas.

Lo seu brás, s' apoyava ab mí y lo dols tremolor qu' ella tenia també se l' apropiá mon cós y comensarem á tremolar com la fulla al arbre...

Jo, pensant que la desconeguda no tingués fret, en un excés d'amabilitat y de amor, sens dirli una paraula, vaig col·locar una manta sobre sa falda tinguent ocasió de perdre 'l mon de vista al contacte d' aquelles abultadas formas. La seva veu sols atiná á dir: Gracias; pró d' un modo tan sentimental, tan amorós, tan... ¡ay, Deu meu quin martiri!...

Vaig acostarmi mes; qualsevol hauria confós ab un sol nostres cossos, barrejavam nostre alé y lo cap d' ella 's deixá caure sobre la meva espatlla respirant fatigosament; la miro ab amor y no van trobar mos ulls aquells altres enlluhernadors... dormia...

¡Quin embolich de pensaments s' apiloná en mon seny fornit de sensacions... Mos ulls també s' aclucaren y vaig anarmen volant á una regió d' il·lusió y amor.

Al tornar en mi d' aquell bell sómnit, encar ab los ulls cluchs, vaig agafarli la má, l' acosto á mos llábis per' estamparhi un bés puríssim... quan sento que ab aquella mateixa veu tan amorosa 'm diu: *Deu te fassi bó...*

Vaig quedar tonto, y ¡ah! ¿ahont som? exclamo. Los raigs d' un sol hermós entravan per la portella y tenia al meu costat una cosa grossa, ¡grossal! ¡Lo rector del poble!

(Histórich).

MERO COL.

Ahir, avuy y demá

I

AHIR veyente tan pura contemplant t' angelical rostre, com sens altra igual y 'ls contorns de ta hermosura, boig d' amor, ple de ventura, gosantme ab lo teu mirar de lluny y sense parlar... ta mare per sort ayrada pel foch de ardenta mirada nostre intent va endevinar.

II

Avuy com ahí igualment portats del amor en brassos fem indisoluble 'ls llassos que nostre amor va estrenyent.

Y com ahir tinch present que duts per vera passió, nostre amor nos feu traició puig que al intentar besarnos per descuyt va delantarnos lo *sua rumor* d' un petó.

III

Demá... ¡Mes... á qué pensarhi!... Sent nostra ditxa sens treva jo seré teu y tu meva ¡ningú 'ns podrá fe 'l contrari; pro un contratemp temerari tinch pó 'ns vinga á destorbá, jo no sé lo que será mes si 'ns estimém com are allavors lo que 's ta mare ino ho sé que 'ns delatará!.

ANTONET DEL CORRAL

DETALLS D'ACTUALITAT

—No ho dupit, mossén Góteras, to príncep Don Jaume vá ser á Barcelona. Tant es aixís, que jo li vareig iréure unas tacas dels calçotets y recusirli la friolera de la camisa.

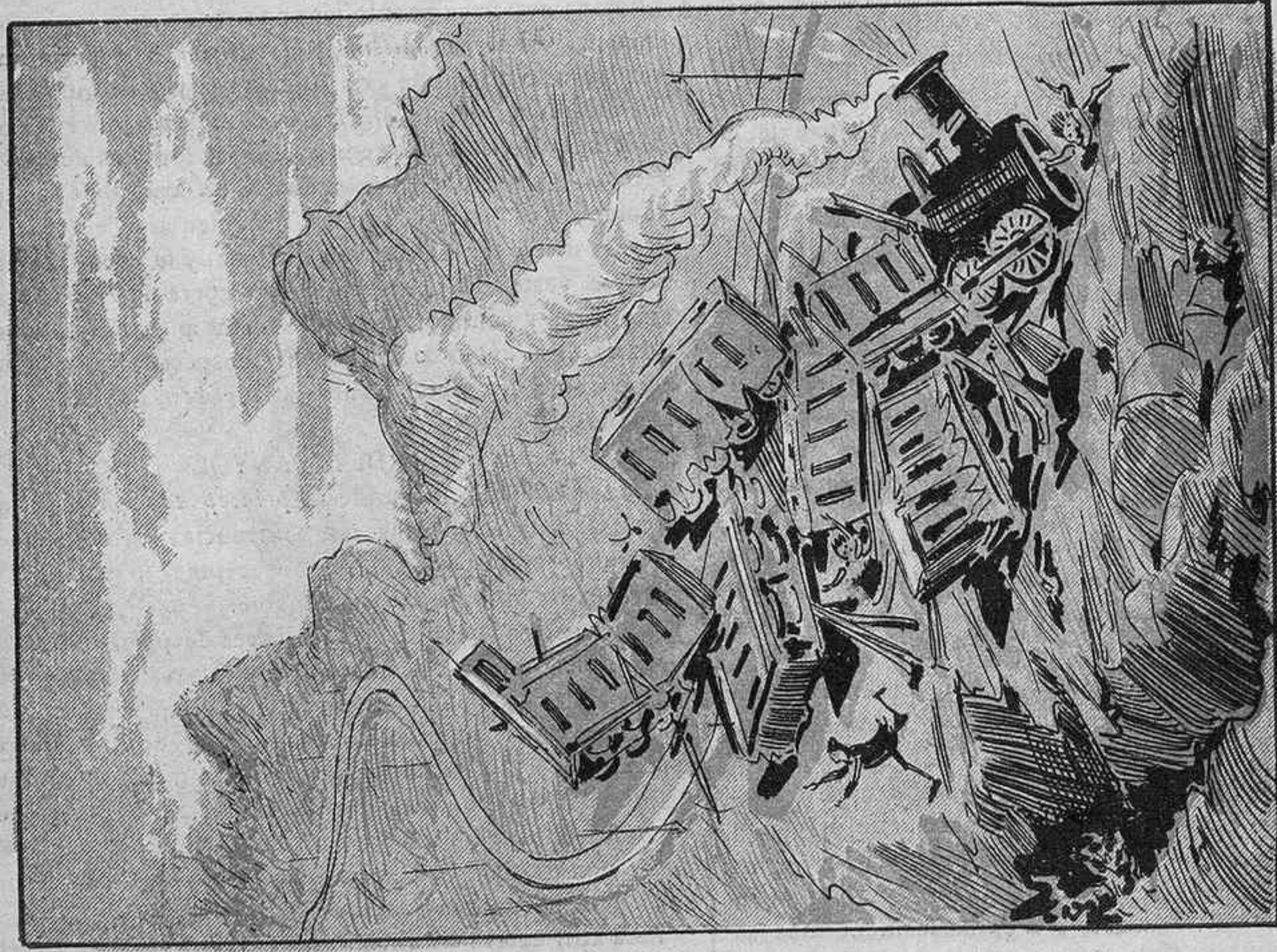
—¡Cagay, recagay! Donchs jo no 'n sabia res!

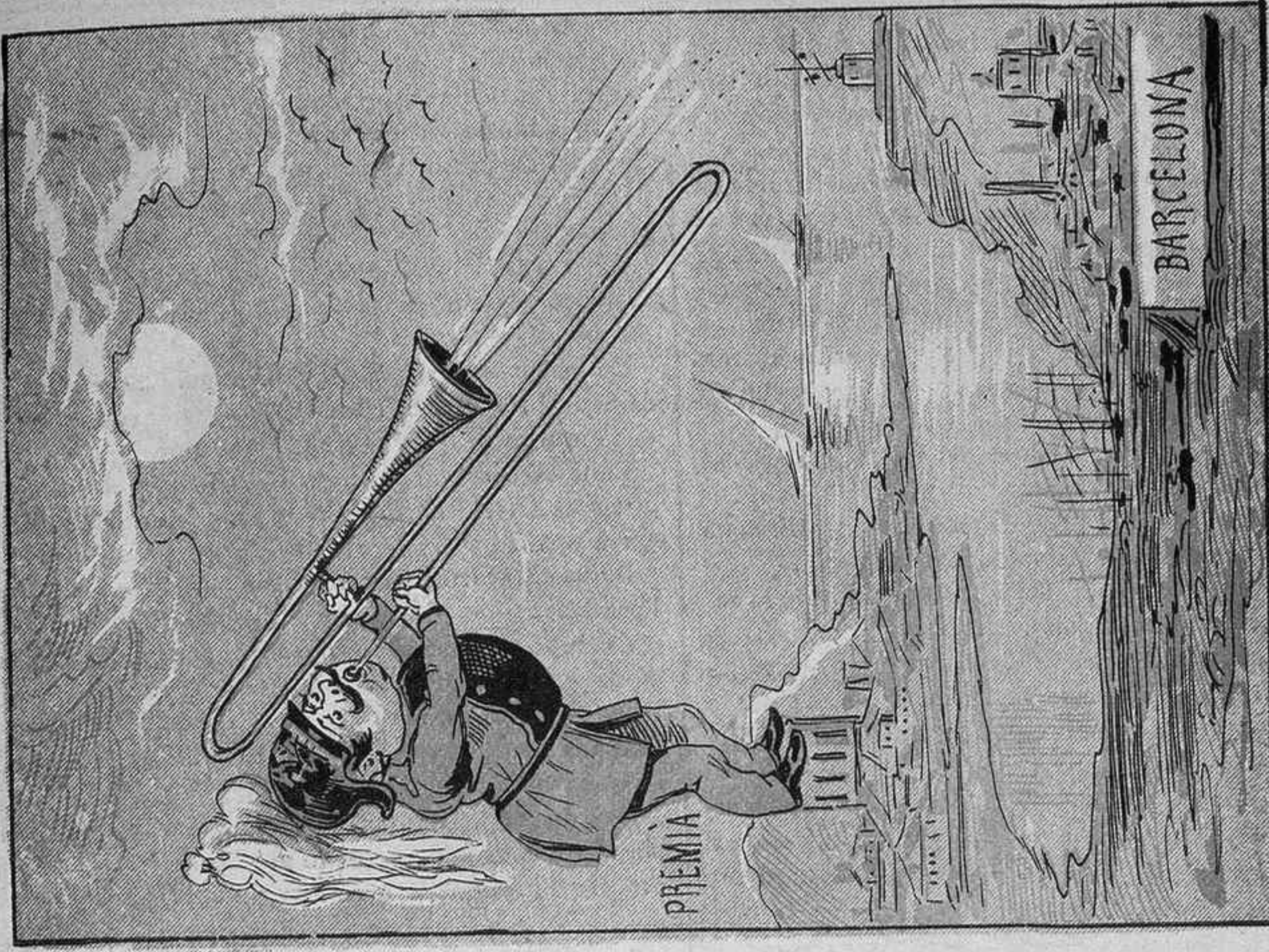
—Que siga la última vegada que demanas al avi per entrar al estudi municipal... Ja saps que mossen Catúfol no ho vol.

—¡Ez que allí enz donan cadmel-loz y mam dolz y tays de badeyal!

—Bueno, bueno. 'Ls esculpjos ja 't darán retalls d'ostia y péts de monja.

Ja véhen si tenen rahó las empresas carrileras de implorar protecció ipobretas/ ni tenen céntims per arreglar 'ls frenos y á Bilbao n' han tocat las consecuencias.

Vaija, senyó Diluvio: no siga tant mal pensat. S'pi-ga que si alguns Rodoredos eran á Premiá, feyan tots los esforços porque no 's trobessin á faltar las bufadas á Barcelona.

Teatros

NOVETATS

'Ns felicitem de haver sigut profetas ab la funció donada á benefici del eminent actor Sr. Calvo (Ricardo), ja que hi hagué un plé dels que forman época y en tota la nit se sentí aplaudidíssim, aixís com també los principals artistes de la companyia Srta. Cobeñas y Srs. Giménez y Cuevas.

Després del drama *En el seno de la muerte* y de la comedia *Esos son otros Lopez*, pera acallar l'entusiasme, se veje obligat á dirigir la paraula al públich en que además de donar las gracias per tan grata ovació prometé que totas quantas vegadas podria per los compromisos artístichs contrets, vindria á Barcelona á treballar per sos amichs y companys, que ho eran tots los catalans, y que aquella nit era una de las mes gratas de la seva vida.

Inútil creyém manifestar ab lo deliri que foren rebudas ditas paraulas per sos entusiastas.

Dilluns se representá la joya del teatro modern *El tanto por ciento* que sigué admirablement interpretada.

Pera avuy anuncia son benefici la distingida primera actriu Srta. Cobeñas ab *Los Amantes de Teruel*.

La circumstancia de ser benefici de artista molt simpática y de que la obra es interpretada per primera vegada per lo Sr. Calvo (Ricardo), fa creurer que hi haurá lluhida y numerosa concurrència.

En vista del brillant resultat obtingut en la present temporada, la Empresa ha determinat allargar la temporada y obrir un nou abono, que donará fi hasta últim del present mes.

TIVOLI

La preciosa opereta *Artagnan* que per primera vegada en la present temporada se representá dimars passat, obtingué un extraordinari éxit, degut en gran part á la moníssima Pretel que desempenya un protagonista engrescador hasta *la pared de enfrente*.

Molt bé la secundan las demás parts de la companyia, aixís com també la direcció que ab la notable guardarropia que posseheix, ha procurat vestirla *tutti plé*.

Sembla que hi ha *Artagnan* per un bon nombre de representacions.

CATALUNYA

A la francesa ha acabat sa contracta la triple Srta. González, y per tal motiu, s'ha encarregat dels rôles que executava dita artista la Srta. Gómez (Emilia) y á pesar de ser aqueixa una artista que no 's fa titular primera ni lo seu nom se 'l distingeix, en moltas obras ha lograt encare millor conjunt que sa antecessora.

Bon exemple de nostra afirmació es *El duo de la Africana* que la Antonelli ha tornat á trobar una artista que fa sentir y arrebatat tant en las preciosas sevillanas com en la inspirada jota del *Duo*.

Pera demá s' anuncia lo benefici del Sr. Cerbón. Ab dir que tot está despatxat ja, creyém ociós lo manifestar las simpatias que té y lo plé que hi haurá.

S' anuncian las últimas funcions de la companyia de sarsuela espanyola y pera últims de la setmana próxima, la empresa anuncia lo debut de la nova companyia contractada que es la de opereta italiana Gárgano que actualment en lo Príncipe Alfonso de Madrid está entusiasmant totas las nits tan per lo escullit y *ben format* del personal com per lo luxós guardarropia que posseheix.

GRAN VIA (abans CALVO-VICO)

Ab bon éxit s' ha estrenat lo saynete *Las tribulaciones de un novio ó la portera en acecho* dels senyors Mesa y Sadurní.

Lo dit saynete inspirat sens dupte ab lo dels senyors Vega y Bretón *La Verbena de la Paloma*, no está desprovehit de xistes y situacions cómicas, encar que algunas de ellas ben poch justificadas.

En la música hi sobressurten una habanera y una jota, las que mereixen los honors de la repetició.

En las primeras representacions dirigí la orquesta l' autor de la música Sr. Sadurní, que no hi veyém lo motiu ja que lo director que te contractat la Empresa del teatro senyor Ferrer es bastant discret y molt capás de saber dirigir la de la obra.

Si recordaria lo Sr. Sadurní que també lo mestre Betón se dirigí la seva en *La verbena de la Paloma* y per no ser menos...

En cas de ser aixís, *hay que distinguir* Sr. Sadurní, puig de Sadurní á Bretón, hi ha un pas tan extraordinari, com de la música de l' un al altre compositor.

En la execusió de *Las tribulaciones de un novio* se distingiren las Srtas. Rodriguez y Delgado y los Srs. Mata, Miró, Oliva y Güell.

Desde ahir forma part de la companyia la Sra. Angustias Fernández.

Las representacions de *Orfeo* han guanyat bastant del día de son estreno, pero la indumentaria que *calsan* certs artistes es massa *bufa*.

Anar ab enagos y brodats aquellas *diosas*. Ja es lo colmo. ¿Que fan senyors Mata y Colomer!

Pera dissapte s' anuncia l' estreno de *El duo de la Sultana* parodia segons noticias de *El duo de la Africana*. Celebrem logri l' éxit de sa obra matris.

CIRCO ESPANYOL

Setmanalment trevalla en aquet teatro en dos ó tres funcions una companyia de sarsuela nova y en la de la passada setmana ne formá part lo tenor Sr. Casañas que segons los cartells, era *celebradíssim, notabilíssim, non-plus-ultra* etc., etc, (se veu que no te ávia aquest senyor). Ab lo desempenyo del Jorge de la *Marina* va demostrar que si bé posseheix una bonica veu que ben educada lograria deixar bons recorts, en cambi te en gran escala, un complert desconeixement de la escena, mímica, indumentaria, etc., etc, puig la seva dicció es sumament infernal y la llibertat artística ab que vesteix lo personatge (ab gorra de visera blanca, americana y pantalon negres de forma pinxasca) demostran que en éll l' *art* es lo de menos y respecte al cant dona los aguts ab un crit mes ó menos estemporani per electricisar als *morenos*.

JARDÍ ESPANYOL

La sarsuela del Sr. Fando *Lo príncep del Congo* obtingué bon éxit sent celebradas las ocurrencias y bufonadas que en gran nombre posseheix y que acceptant lo género, á que perteneix la obra, se fa recomenable.

La música que conté, no ofereix res de particular.

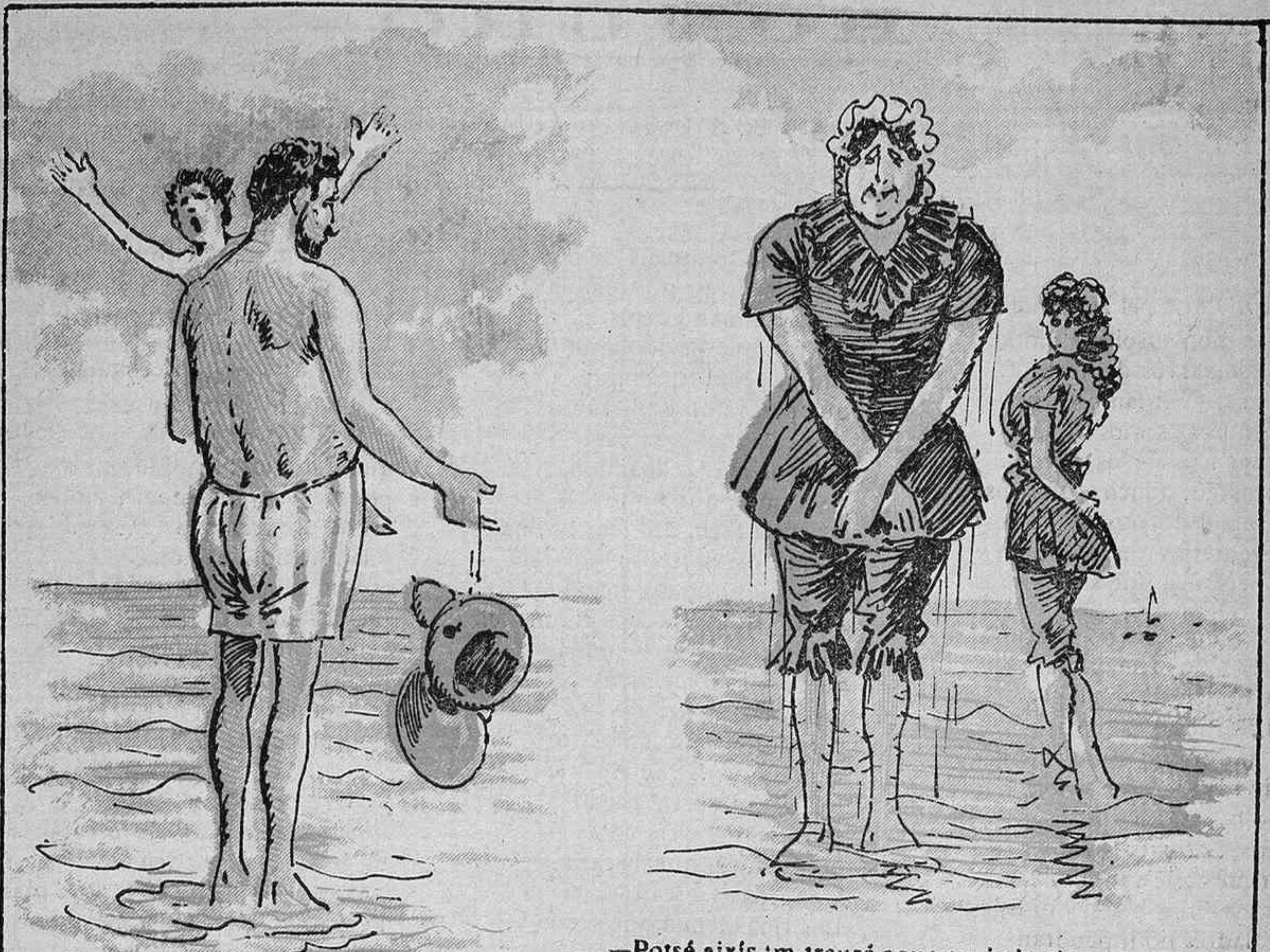
En l' execusió s' hi distingiren las Sras. Mateu y Obregón y los Srs. Alfonso, Huervas, Gil y Planas.

S' han donat algunas representacions de *El molinero de Subiza* que si la direcció ho destiná pera major anemitat, se compliren sos propósitos; pero en honor á la vritat, no creyém que obras com la mencionada siguin, tan per lo aparatosas com per las condicions de la companyia las mes idóneas pera executarse en aquest local.

Pera ahir estava anunciat *Eureka* ab decorat de Urgellés y pera dissapte *Dos siglos en una hora*, obra que al estrenarse en Madrid, logra mes de 200 representacions consecutivas, y que are son autor ha refundit ab assumptos de actualitat á fi de lograr lo major éxit possible.

UN CÓMICH RETIRAT.

EN FRESCH

—Fugint de fam y perills,
un encar mes s' embolica;
'm vaig casá ab viuda rica
y hasta 'm fa banyá 'ls seus fills.

—Possé aixís 'm treuré aquestas irritacions de la quilla.

—Jo prou presento 'l mostruari cada
any pero ningú 'm fa nota.

La pila del greix.

Roy 1977

cis
ra
da

HO JURO

Al distingit escriptor A. GUASCH TOMBAS.

Avuy que pel vil metall
tot lo mon suspira y plora,
vull deixarvos demostrat
com set y set fan catorze,
que no bastan los diners
per ser felissos los homes.
Permeteu, donchs, que vos digui
ab versos dolents, ó prosa,
las ventatjas que disfrutan
las personas que son pobres.

L' home que no té cap ral,
's veu libre dels idiotas
que l' ofegan ab elogis,
y li respallan las botas.
Va mes fresch y mes lleuger
puig la roba no l' estorba
y no li fa rés portar
plena de forats la roba.
Per mes que vagi molt tart
per carrers y plassas rónegas,
los lladres no li pendrán
los diners, porque... no 'n porta.
Si may senten tocá 'ls pitos
dels serenos, á deshora,
dels que son pobres, als richs,
¡quina diferencia 's nota!

Los richs tremolan de por,
pero 'ls altres, no tremolan;
y si tremolan es sols...
pel fret que portan á sobre.
El que té molt, sempre 's creu
que perdrá diners y robas,
si 's cala foch á sa casa;
y la pòr may l' abandona.
En cambi, qui no té rals
si 's cala foch, diu fent broma:
—«Millor; potsé 's cremarán
las pussas que m' incomodan!»
Jo hi vist molts cops algun rich
surtir de qualsevol fonda
per' anar directament
cap al cementiri ab cotxe,
per mor d' una indigestió
de faissans, trufés y ostras.
Rés d' aixó li sol passar
al que no té altra cosa
per menjar, que bacallá,
arengadas y escarola.
Los richs tenen que vestir
correctament á la moda,
y molts, van encarcarats
á causa dels colls (1) que portan.
Si van los richs á caball

1 De camisa.

tenen la mort á la vora
puig es fácil que s' estrellin
si la bestia se 'ls desboca.
Vritat que 'l pobre se cansa
y 's fa mal be molt las botas,
pero segóns per hont passa,
's troba ab molt bonas mossas
que li diuhen:—¡Adeu, maco!
per mes lletj que sigui l' home.
Hi ha mes ventatjas encare;
y la principal de totas
es que la dona que vol
un ricatxo, s' enamora
solsament de las *cinquenas*;
mentres, lo pobre qu' escolta
de la dona 'ls juraments,
no li *pintan la cigonya*.

Aixís deixo demostrat
que 'l se rich ¡com hi ha Mahoma!
es, mirat per tots istils,
una cosa fastigosa.
Per 'xó es, que tinch pensat
que se pobre res m' importa...
con tal que tingués de renda,
¡vint ó trenta rals, per hora!

LLUIS SALVADOR.

Dissapte passat la societat coral recreativa *Palma de Catalunya* dongué en son local, Codols, 3, principal, una vetllada extraordinaria organizada per lo director de la mateixa D. Eussebi Guiteras, en la que foren aplaudidíssims además de dit senyor ab lo doble carácter d' executor y autor, las senyoretas Lluís y Dachs y 'ls Srs. Parramon, Guitart, Forns, Vives y Ribas, aixís com lo coro de la societat y lo terceto de bandurrias y guitarras que se vejé notablement acompanyat per lo concertista de violoncello Sr. Sampere.

La concurrencia que hi assistí sigué tan brillant y numerosa que continuament se sentía als sócis exclamar ab gran satisfacció: ¡*Quin be de Deu ha concorregut!*

Al final y en just obsequi al bello sexo que en gran nom-

bre hi acudí, s' executá un lluhit ball de societat que acabá á altas horas de la matinada.

Com escriu *La Publicidad*:
¡Agarrintse fort!

«Al disponer ayer tarde el guardia municipal de caballería Patricio Codesal, á sacar su caballo de la cuadra para ir á prestar servicio en la plaza de toros, le pegó el animal un mordisco en la cabeza, causándole varias heridas desde el ojo derecho, hasta encima de la oreja del mismo lado.

Al apartarse Patricio dió con la cabeza en un hierro y cayó atontado al suelo, á los pies del caballo, *que instintivamente se separó para no pisotearlo.*»

¿Qué 'ls semblar?

Lo caball para menjarse lo cap del Patrici, va treurer un instint y per no trepitxarlo 'n va treurer un altre.

¡Torníntse á agarrar!:

«Principian á conocerse ya los resultados de la última cosecha de trigo que ha sido abundante en toda España. Esto contribuye á la baja en el precio del trigo del país y las grandes cantidades que llegan procedentes del extranjero.»

Diguin ara si no val mes donar á un pobre la *pela* que costa mensualment aquest diari.

Lo diumenje vinent, dia 22, tindrà lloch en l' *Ateneo Marqués de la Mina* de la Barceloneta, l'estreno de *La trinitat de l' Amor* comedia catalana en un acte y en vers, original de nostre colaborador D. J. Bué Ventura.

Ha mort lo fill gran del infant D. Enrich, mort en desafió ab lo duch de Montpensier.

Era lo duch de Sevilla un brau militar y una hermosa figura. (E. P. D.)

Lo Sr. Fernández, celebrat artista de la companyia del teatro *Eldorado*, ha encarregat al excelent fotógrafo senyor Ferrepiere varias fotografias mágicas del seu tipo en *El duo de la africana*.

Diu *La Independencia Médica* que trobantse indisposat l'emperador de la Xina, va cridar per separat á quatre metjes de la Academia de Pekín y per motiu d' haver dictaminat diferentment l' un de l' altre los ha condemnat á la pena de privació per un any dels honoraris com á membres de la Academia y además metjes de la cort.

Aquest mestre 's veu que encare que xino, no té ganas de que l' enganyin com á tal.

Lo diumenje passat se representaren en la distingida societat «Luz del porvenir» lo drama *El ejemplo* y la divertida parodia del popular drama *La Dolores*, titulada: *La Lola*, alcansant abduas obras un acertat desempenyo per part de las Sras. Puchol y Balastroni, y Srs. Deu, Fages, Giménez, Mariné, Blay, Miracle, Gespo, Bover, Quilemay y Juncosa.

Los felicitem á tots, encarregantlos que continuin representant obras catalanas, en las que poden lluhir mellor sas facultats.

Son en gran nombre los suicidis que s' han registrat en pochos dias en tota la península.

Aixó demostra l' estat de prosperitat de la nació espanyola.

Per alguns ja hi es.

Diu un periódich que s' han dictat ordres perque los que juguín al burro no poden passar de nou.

De manera que no passant d' aquesta xifra ja 's pot jugar al burro? No 'n voliam saber d' altra.

Nosaltres que som tretze, ¿com ho hem de fer?... ah, vamos, farém dugas taulas.

¡Oh, sabis legisladors!

Julia Martinez qu' havia pertenescut á la companyia del Sr. Mario, s' ha casat ab un apotecari.

¡Quina poesia.

Lo Jurat calificador del primer Certámen literari de Palafrugell ha publicat ja lo fallo donat á las composicions presentadas, haventsen presentat 98 y mereixent los honors del premi, 10; 5 no adjudicats y 5 premis deserts, entre ells los oferts per lo diputat á Corts per aquell districte senyor Vallés y Ribot y lo de la Cámara de Comers de Palamós.

A benefici de don B. Girbés lo dissapte passat se representá en la societat «Quevedo» la celebrada comedia del reputat autor dramátich D. Antón Ferrer y Codina, titulada: *Tenorios*, que fou molt aplaudida per la concurrencia que hi havia en lo local.

De resultas de questions, com es natural hi ha dos llansas d' honor pendants.

¿Ahont será 'l sopar?

A la Universitat de Pensilvania s' obrirá una cátedra destinada á l' ensenyansa del *periodisme*.

Podría anarshi á matricular l' autor dels dos sueltos de marras del diari *La Publicidad*.

¿Qu' es en Miró?

En lo Certámen literari de Palafrugell ha lograt lo premi ofert á la mellor elegia á Fontova, nostre amich y distingit colaborador D. Lluís Millá, á qui felicitem per son triomf.

CONCERTS D' EUTERPE

Lo próxim dimars dia 25 del present, festivitad de Sant Jaume, tindrà lloch lo quint concert de la temporada ab programa selecte y variat formantne part l' estreno del coro á veus solas *La mitjdiada*, lletra del Sr. Vidal y Valenciano y música del eminent mestre Goula (pare.)

BIBLIOGRAFIA

Nostre company en la prempsa, lo reputat escriptor y valent defensor del lliure pensament D. V. Badias Puyal, ha tingut la galanteria de remetre'ns son monólech *La Timba* que devia representarse en lo teatro de Llagostera, pero qual estreno no tingué efecte á causa de privativa de la mestresa del Café-Teatro Caldas ab tot y haverlo estudiat ab carinyo l' actor encarregat del principal paper Sr. Oró.

En nota final l' autor esplica degudament aquest percans del següent modo:

..... Es per las conegudas ideas del autor? Se dup-ta, y, sobre tot, se estranya que en una casa ahont s' hi fomenta *la timba*, no s' hi deixi representar *La Timba*.

Mes...timbas y *Timbas* hi han, y, per altra part, ningú vol que 's fassi aborrrir lo que li ajuda á guanyar 'l pá...

¿Senten que aixó mati alló?...

Callém, que qui coneix Llagostera, nos enten de so-bras.

Per avuy contentemnos dient ab los castellans:

¡Pobre Jorgel ¡como te ponen las orejas!

Fins aquí lo Sr. Badias Puyal.

Are nosaltres.

Aquest cas nos ha recordat de lo que 'ls passá á uns impressors-litógrafos molt coneguts y amichs dels senyors Ribera y Estany, que perque en son establiment se feya un periódich molt company (y tal company) de LA TOMASA, la mestresa de la casa per ordre del directó espiritual que té, apoyantse ab un article in-tempestiu de la lley de inquilinatos los tregué de casa.

Aquets son los que van al cel.

MAGNIFICH RETRATO

del malhaurat matador de toros

Manel Garcia (Espartero)

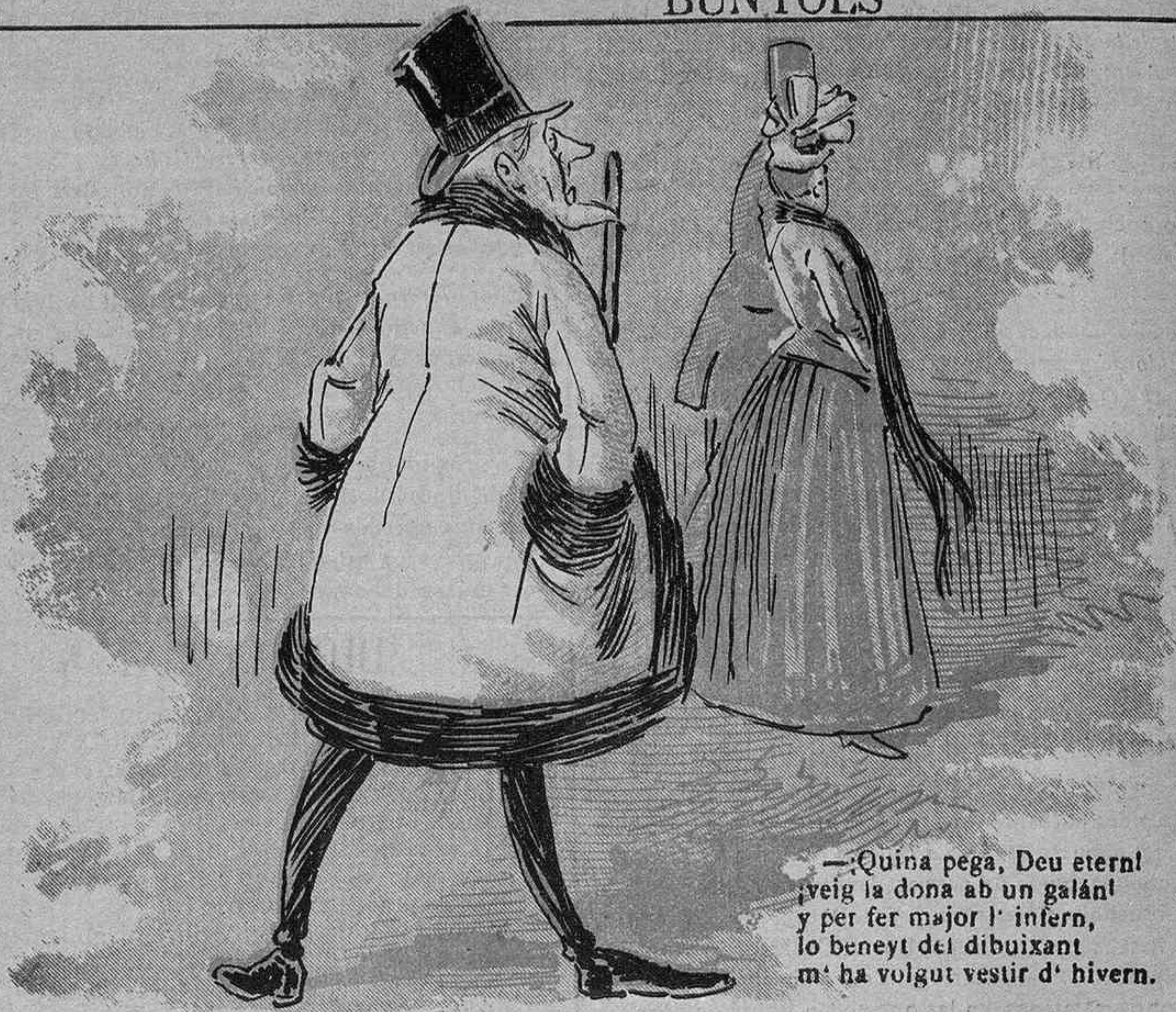
tamany 20 X 30 centímetros, imprés en paper semi car-tulina propi pera enquadrarse.

Se ven al preu de

10 CÈNTIMS

en nostra Administració, 5, Sant Ramón, 5.

Als Senyors Corresponsals se 'ls farà considerable desquento.

—Quina pega, Deu etern!
veig la dona ab un galán!
y per fer major l' infern,
lo beneyt del dibuixant
m' ha volgut vestir d' hivern.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

KARADA

Part del home es la primera,
La segona es negació,
Musical es la tercera
Y 'l Total es població.

N. N.

INTRÍNGULIS

Buscar una paraula que anantli tre-
yent una lletra del darrera cada vega-
da, dongui 'ls següents resultats: 1:
Apellido; 2: Nom d' home; 3: Aliment;
4: Consonant.

JOSEPH SANCHEZ.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0—Nom de dona.
6 7 6 4 8 0 8 9 0— » »
5 0 7 3 2 8 9 0— » »
5 4 3 7 1 7 0— » »
0 8 9 5 4 0— » »
3 0 5 7 0— » »
7 8 4 6— » »
0 8 0— » »

5 4—Nota musical.
0—Vocal.

JOAN ROCA

GEROGLIFICH

X
S R R
L A A A
S R S

JAUMET CETNA.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 305

Karada.—Pa-la-mòs
Trenca-caps.—A la prevenció.—Perd...
—Antón Ferrer y Codina.
Geroglifich.—Per dos notaris dos no-
tarias.

LITOGRAFIA BARCELONESA
DE

RAMON ESTANY

—5, SANT RAMÓN, 5.—Barcelona—

En dit establiment se fan, á preus reduhidíssims y ab la major promptitut, tota classe
de impresos com son tarjetas, facturas, memorandum, sobres, membrets
etc., etc.

També se trovará un assortit inmens de cromos, propis pera
anuncis industrials, menús, programas, etc., etc.

Gran especialitat en carnets pera reunions
y societats.